

Súd: Okresný súd Topoľčany
Spisová značka: 9P/169/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4618202225
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Matúš Staríček
ECLI: ECLI:SK:OSTO:2019:4618202225.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Topoľčany sudcom Mgr. Matúšom Staríčkom vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: B. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom u starej matky, zastúpené opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany, Škultétyho 1577/8, Topoľčany, dieťa matky: A. W., rod. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. a otca: V. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W., za účasti starej matky: C. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. XX, o návrhu starej matky na zvýšenie výživného, takto

rozhodol:

I. Matka je povinná platiť výživné na maloletú B. M., nar. XX.XX.XXXX vo výške 40 eur mesačne, a to vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku.

II. Otec je povinný platiť výživné na maloletú B. M., nar. XX.XX.XXXX vo výške 100 eur mesačne, a to vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku.

III. Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Topoľčany č. k. 11P/384/2013-114 zo dňa 12.08.2014 v časti bežného výživného na maloletú Sofiu.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 03.09.2018 bol Okresnému súdu Topoľčany doručený návrh starej matky C. F. na zvýšenie výživného na maloletú B. M., nar. XX.XX.XXXX, ktorá jej bola zverená do náhradnej osobnej starostlivosti. Návrh bol odôvodnený tým, že maloletá B. pochádza zo vzťahu rodičov V. M. a A. W., rod. F.. Maloletá bola zverená rozsudkom Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 11P/384/2013 zo dňa 12.08.2014 do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky a rodičia boli zaviazaní platením výživného. Stará matka uviedla, že o maloletú sa riadne stará, je zamestnaná s príjmom cca 500-550 eur, spolu s deťmi býva v 3-izbovom rodinnom dome v obci K. č.XX, ktorý je vo vlastníctve maloletých detí E. W. a B. M.. Dávky od štátu poberá v sume 220 eur mesačne, z ktorej sumy je odpočítané náhradné výživné. Uviedla, že má výdavky 50 eur plyn, 30 eur el. energia, na stravu a ošatenie minie vyše 300 eur mesačne. Maloletá navštevuje MUDr. X. v N. a nastúpila na ZŠ M., s čím má zvýšené výdavky. Žiadala, aby súd uložil povinnosť platiť výživné na maloletú, a to matke vo výške 50 eur mesačne a otcovi vo výške 100 eur mesačne.

2. Podľa § 2 ods. 1 CMP (zákona č. 161/2015 Z. z. - Civilného mimosporového poriadku) na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia CSP (zákona č. 160/2015 Z. z. - Civilného sporového poriadku), ak tento zákon neustanovuje inak.

3. Podľa § 106 ods. 1 písm. a/ CSP ak nejde o doručovanie do elektronickej schránky podľa osobitného predpisu, o doručovanie v osobitných prípadoch podľa § 107 ods. 2 a adresát neuviedol inú adresu na doručovanie, doručuje súd písomnosti fyzickej osobe na adresu evidovanú v registri obyvateľov Slovenskej republiky alebo adresu miesta pobytu cudzinca na území Slovenskej republiky podľa druhu pobytu cudzinca.

4. Podľa § 116 ods. 1 až 3 CSP ak sa žalobu nepodarí doručiť žalovanému, ktorý je fyzickou osobou, na adresu podľa § 106 ods. 1 písm. a), je súd povinný urobiť všetky úkony potrebné na zistenie skutočného pobytu žalovaného. Ak sa súdu nepodarí žalobu doručiť na adresu zistenú postupom podľa odseku 1, zverejní súd oznámenie o podanej žalobe na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu. Žaloba sa považuje po 15 dňoch od zverejnenia oznámenia za doručenú, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie. Ďalšie písomnosti súd žalovanému doručuje na adresu podľa § 106 ods. 1 písm. a).

5. Podľa § 111 ods. 3 CSP ak nemožno doručiť písomnosť na adresu podľa § 106, písomnosť sa považuje dňom vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručenú, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie.

6. Rodičia maloletej majú evidovaný trvalý pobyt na adrese „W.“. Písomnosti adresované na adresu trvalého pobytu rodičov sa vrátili s poznámkou „zásielka neprevzatá v odbernej lehote“. Súd v prejednávanej veci zisťoval adresu skutočného pobytu rodičov maloletej, avšak neúspešne. Kolíznemu opatrovníkovi ani starej matke nie je známa adresa bydliska, na ktorom sa rodičia maloletej zdržiavajú. Návrh na začatie konania bol následne doručovaný postupom v zmysle § 116 ods. 2 CSP a predvolanie na pojednávanie postupom v zmysle § 116 ods. 3 CSP v spojení s § 111 ods. 3 CSP.

7. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom starej matky, oboznámením sa s obsahom spisov Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 9P/168/2018 a sp. zn. 11P/384/2013, pripojenými listinnými dôkazmi a zistil tento skutkový stav veci:

8. Matka maloletej má vyživovaciu povinnosť k 4 deťom, a to ku E. W., nar. XX.XX.XXXX, k B. W., nar. XX.XX.XXXX, k B. W., nar. XX.XX.XXXX a k B. M., nar. XX.XX.XXXX.

9. Otec maloletej má jednu vyživovaciu povinnosť, a to k maloletej B. M., nar. XX.XX.XXXX.

10. Rozsudkom Okresného súdu Topoľčany č. k. 11P/384/2013-114 zo dňa 12.08.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť 26.09.2014, bola maloletá B. zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, rodičom maloletej bola zároveň uložená povinnosť platiť tzv. minimálne výživné s účinnosťou od 12.07.2013 vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám starej matky.

11. Otec maloletej bol v tom čase vedený ako uchádzač o zamestnanie, dávky v hmotnej núdzi nepoberal. V minulosti vykonával prácu murára. Počas konania uviedol, že jeho mesačný príjem je cca 100-200 eur. Matka bola nezamestnaná, v evidencii uchádzačov o zamestnanie nebola, dávky v hmotnej núdzi nepoberala. V minulosti pracovala ako spoločníčka. Mala štyri vyživovacie povinnosti, o deti sa osobne nestarala, nakoľko boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia maloletej žili v tom čase v 2-izbovom mestskom nájomnom byte v W., kde mali náklady na bývanie 200 eur a na stravu 100 eur. Stará matka bývala v byte, ktorého bola výlučnou vlastníčkou a v ktorom žila so svojou 17-ročnou dcérou N. F., vnučkou E. W., ktorá bola žiačkou ZŠ S. v C. a druhou vnučkou B.P.. B. materskú školu nenavštevovala.

12. Otec maloletej v súčasnosti nie je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie, nie je poberateľom pomoci v hmotnej núdzi a príspevkov a ani štátnych sociálnych dávok

13. Matka maloletej v súčasnosti nie je evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie, nie je poberateľkou pomoci v hmotnej núdzi a príspevkov a ani štátnych sociálnych dávok. Z lustrácie v Sociálnej poisťovni zo dňa 24.09.2018 vyplýva, že posledný evidovaný príjem mala v mesiaci február 2018 na základe dohody o vykonaní práce v spoločnosti MEDEX-farm, s.r.o. s príjmom za uvedený mesiac 47,81 eur v čistom. Od 16.11.2017 do 28.12.2017 bola zamestnankyňou COOP jednota Prievidza, spotrebné družstvo, kde za mesiac december dosiahla príjem 440,79 eur netto. Pracovný pomer bol s ňou ukončený v skúšobnej dobe z dôvodu vykazovania neuspokojivých výsledkov, keď po prejednaní preradenia na inú prevádzku priamej nadriadenej vulgárne vynadala a bez vysvetlenia odišla z práce.

14. Stará matka má i naďalej v náhradnej osobnej starostlivosti okrem maloletej B. ešte jednu vnučku - maloletú E.. Býva spolu s deťmi v 3-izbovom rodinnom dome v obci K., ktorý je vo vlastníctve maloletej E. a B.. Stará matka je zamestnaná je vo firme Jaguar Land Rover. Výdavky na domácnosť má nasledovné: elektrika 50 eur, plyn 50 eur, internet 30 eur, televízia 30 eur a mobil 30 eur. Stará matka poberá príspevok na náhradnú osobnú starostlivosť, a to na maloletú B. vo výške 131,14 eur mesačne a na maloletú E. vo výške 165,54 eur mesačne.

15. Maloletá B. má 7 rokov, navštevuje 1. ročník ZŠ na M. ulici v C., je dispenzarizovaná v pediatrickej ambulancii MUDr. K. v C.. Maloletá trpí viacerými dyslexiami. Navštevuje neurologickú ambulanciu v N. u MUDr. N., psychologickú ambulanciu v centre psychologického poradenstva, aj školskú psychologičku. Výdavky na maloletú sú: lieky v sume 22 eur mesačne, strava v školskej jedálni 25 eur a družina 13 eur mesačne, ostatné bežné výdavky ako ošatenie, hygiena.

16. Na pojednávaní konanom dňa 28.03.2019 stará matka uviedla, že býva na adrese K. spolu s maloletými deťmi E. a B., ktoré jej boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Je zamestnaná, príjem mácca 700-800 eur v čistom. E. bude mať v júni 13 rokov, má celiakiu, nosí dioptrické okuliare a výdavky na lieky 30 eur mesačne. B. má 7 rokov, navštevuje ZŠ M., má dyslexiu, s čím sú spojené náklady na lieky 30 eur a výdavky na dochádzanie za lekármi. V čase poslednej úpravy bývala v 2-izbovom byte, ktorý predala a kúpila rodinný dom, ktorý nechala napísať na dievčatá. Výživné jej zo strany rodičov platené nie je, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny jej vypláca náhradné výživné a výšku náhradného výživného jej strhávajú z príspevku na náhradnú osobnú starostlivosť. S dcérou (matkou maloletých detí) nie je v kontakte od zverenia B. do jej starostlivosti. Dcéra býva v W., živila sa prostitúciou, a preto odmietala, aby navštevovala dievčatá. O rodičoch maloletej B. nemá žiadne informácie.

17. Na pojednávaní konanom dňa 28.03.2019 zástupkyňa kolízneho opatrovníka žiadala rodičom maloletej uložiť povinnosť platiť výživné na maloletú na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany s účinnosťou od právoplatnosti rozhodnutia.

18. Podľa § 121 CMP rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

19. Podľa § 45 ods. 1 ZoR (zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov) ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

20. Podľa § 45 ods. 2 ZoR pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

21. Podľa § 45 ods. 7 ZoR vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

22. Podľa § 45 ods. 8 ZoR súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej

osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

23. Podľa § 81 ods. 1 ZoR ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochranej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

24. Podľa § 62 ods. 1 ZoR plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

25. Podľa § 62 ods. 2 ZoR obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

26. Podľa § 62 ods. 5 ZoR výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

27. Podľa § 75 ods. 1 ZoR pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

28. Podľa § 78 ods. 1 ZoR dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

29. Podľa § 78 ods. 3 ZoR pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

30. Výživné bolo naposledy upravené rozsudkom Okresného súdu Topoľčany č. k. 11P/384/2013-114 zo dňa 12.08.2014, ktorým bola rodičom maloletej uložená povinnosť platiť tzv. minimálne výživné (aktuálne vo výške 28,08 eur mesačne) k rukám starej matky.

31. Od poslednej úpravy výšky výživného prešlo 4 a pol roka. Sofia bola v čase poslednej úpravy výživného v osobnej starostlivosti starej matky, materskú školu nenavštevovala. V súčasnosti má 7 rokov, navštevuje 1. ročník ZŠ na M. ulici v C., navštevuje neurologickú ambulanciu, psychologickú ambulanciu aj školskú psychologičku z dôvodu dyslexie. Stará matka jej hradí výdavky na lieky v sume 22 eur mesačne, stravu v školskej jedálni 25 eur a družinu 13 eur mesačne, ostatné bežné výdavky ako ošatenie, hygiena. U maloletej tak došlo k podstatnej zmene pomerov odôvodňujúcej zvýšenie výživného. Matka maloletej má vyživovaciu povinnosť k 4 deťom, a to ku E. W., nar. XX.XX.XXXX, k B. W., nar. XX.XX.XXXX, k B. W., nar. XX.XX.XXXX a k B. M., nar. XX.XX.XXXX. Otec maloletej má jednu vyživovaciu povinnosť, a to k maloletej B. M., nar. XX.XX.XXXX. Rodičia maloletej sa o maloletú nezaujímajú, vyživovaciu povinnosť si neplnia. V súčasnosti nie sú evidovaní ako uchádzači o zamestnanie, nie sú poberateľmi pomoci v hmotnej núdzi, príspevkov a ani štátnych sociálnych dávok. Z vykonaných šetrení bolo zistené, že matka mala naposledy príjem zo zamestnaneckého pomeru v COOP jednota Prievidza, spotrebné družstvo, kde za mesiac december 2017 dosiahla príjem 440,79 eur netto. Pracovný pomer bol s ňou ukončený v skúšobnej dobe z dôvodu vykazovania neuspokojivých výsledkov. Súd dospel k záveru, že rodičia maloletej sú dobrovoľne nezamestnaní.

32. Návrh na zvýšenie výživného, vzhľadom na podstatnú zmenu pomerov u maloletej, vyhodnotil súd ako dôvodný. Výšku výživného súd následne určil s prihliadnutím na počet vyživovacích povinností oboch rodičov, keď matka má 4 vyživovacie povinnosti a otec len jednu vyživovaciu povinnosť, a to k maloletej B.. U matky súd vychádzal z príjmu, ktorý bola schopná dosahovať v poslednom riadne odpracovanom mesiaci (440,79 eur) a u otca zo sumy minimálnej mzdy pre rok 2019 (427,11 eur netto). Súd poukazuje na to, že zverením dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu nezaniká, je ich povinnosťou podieľať sa finančne na výžive maloletého dieťaťa a za týmto účelom vynaložiť maximálne úsilie na zabezpečenie si príjmu, pričom zabezpečovanie materiálnych potrieb dieťaťa nemôže zaťažovať len osobu, ktorej bolo dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Súd preto uložil matke maloletej povinnosť platiť výživné na maloletú B. vo výške 40 eur mesačne a otcovi vo výške 100 eur mesačne, a to v zmysle vyjadrenia kolízneho opatrovníka s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku. V súlade s § 45 ods. 8 ZoR súd uložil povinnosť platiť výživné vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany.

33. Týmto rozsudkom súd zmenil rozsudok Okresného súdu Topoľčany č. k. 11P/384/2013-114 zo dňa 12.08.2014 v časti bežného výživného na maloletú B..

34. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 CMP, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Topoľčany. Proti tomuto rozsudku stará matka a kolízny opatrovník nemôžu podať odvolanie, pretože sa tohto práva v súlade s § 368 CSP po vyhlásení rozsudku pred súdom účinne vzdali.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, musí byť podpísané a uvedená spisová značka konania. V odvolaní sa má ďalej uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č.233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (exekučný poriadok) v znení neskorších zmien.